

Смърт и безсмъртие в “Хаджи Димитър” на Христо Бот

Публикувано от Simonsita на 02.02.2010, 19.15

Смърт и безсмъртие в “Хаджи Димитър” на Христо Ботев

Всеки народ има свои велики личности и гениални натури, както в историята си, така и в изкуството, и в литературата. В историческото развитие на българската литература със златни букви е написано името на гениалния поет и пламенен революционер Христо Ботев. Принуден от най – ранната си младост да живее далеч от родина, дом и семейство, той вкухва горчивия залък на скиталческия живот и тежката участ на чужденеца, и това още повече засилва вродената му любов към народ и родина.

Всички чувства, които са вълнували чувствителната му душа, са изпяти в неговите стихотворения.

Най – възвишен и логически завършен е образът на бореца за свобода в баладата “Хаджи Димитър”. Цялата творба е пронизана от една единствена идея – идеята за безсмъртието на този който е паднал в бой да защити своята родна страна. Тя се внушава още от първата фраза на произведението – *“Жив е той, жив е!”*.

Това че героят е представен как лежи *“Там на балкана...”* е израз който го поставя близо до безсмъртните богове на Олимп, толкова близо до бог.

В тази творба героят е представен в момент на физическо страдание, смъртно ранен след активно участие в битката с враговете на народа.

Макар и смъртно ранен борецът е представен като *“юнак във младост и в сила мъжка”*.

Празната, захвърлена пушка и счупената на две сабя говорят за жестоката и неравна битка за свобода или смърт юнашка. От устата на умирация въстаник се изтръгва проклятие, отправено към съдбата, която толкова рано го отстранява от борбата.

В пълна хармония със състоянието на лирическия герой е и състоянието на природата – *“слънцето спряно сърдито пече”*, а с изтичането на последните капки кръв, жътварската песен става все по – тъжна и горестна. И в сърцето на поета се надига вълна от мъка и печал, *“ще да загине и тоя юнак”*, но това е само за миг (*“но спри сърце...”*), защото той е твърдо убеден, че физическата смърт е пътят към вечното безсмъртие.

“Тоз, който падне в бой за свобода,

той не умира...”

За да изрази всенародното признание и всеобщото преклонение пред подвига на героя, Ботев въвежда баладични елементи – орлицата и хищния вълк кротко са притихнали до тялото на умиращия герой, а побратимяването със сокола е израз на неговата изключителна смелост (*“над него сокол, юнашка птица, и тя се за брат, за юнак грижи.”*).

Поетът дори е включил и митични самодиви, които да облекчат страданието и болките на героя в предсмъртния му миг.

И тук юнакът изпъква със своята висока нравственост – в последните минути от живота си той не жали за погубената си младост и ранната си смърт, а иска да разбере съдбата на своите другари по оръжие:

“Каж ми, сестро, де – Караджата?

Де е и мойта вярна дружина?”

Пред такава самоотверженост всяко живо същество занемява в благоговейно преклонение, дори Балканът запява хайдушка песен.

Обобщавайки характерните черти на бореца за свобода и проследявайки силата на народното признание и почит, Христо Ботев въодушевено възкликва:

“Тоз, който падне в бой за свобода,

той не умира!”

Тези вдъхновени слова на гениалния български поет и пламенен революционер са придобили класическо значение и се нареждат между най – великите мисли, изказвани в историята на човечеството. Те са били и ще бъдат мощно оръжие и ярък факел за всички народи, борещи се за свобода и правда.

Image not found

© 2010-2024